

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 783 / 25.1.2024

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
anexei nr. 1 la Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului
și a Camerei deputaților, precum și pentru organizarea și
funcționarea Autorității Electorale Permanente,
cu modificările și completările ulterioare**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea anexei nr. 1 la Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare (b783/22.12.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/6494/29.12.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D24/03.01.2024,

Biroul permanent al Senatului

105 / 5.02.2024

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea anexei nr. 1 la Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, în sensul creșterii numărului de mandate alocate circumscripției electorale nr. 43, pentru cetățenii români cu domiciliul în afara țării la 6 senatori și 14 deputați.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că modificarea unor elemente esențiale ale legislației electorale cu mai puțin de un an înaintea desfășurării alegerilor nu este recomandată de **Codul bunelor practici în materie electorală** - Linii directoare și raport explicativ, adoptat de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002), document care evidențiază necesitatea stabilității unor reguli ale dreptului electoral, *„în special cele care reglementează sistemul electoral propriu-zis [s.n.], componența comisiilor electorale și constituirea teritorială a circumscriptiilor”*. Totodată, documentul menționat mai statuează că *„ar fi necesar a se evita, nu atât modificarea sistemelor de scrutin - ele pot fi întotdeauna îmbunătățite - ci modificarea lor frecventă sau cu puțin timp (cel puțin un an) înainte de alegeri. Chiar în absența unei intenții de manipulare, modificările vor fi dictate de interesele iminente ale partidului politic”*.

Cu privire la **forța juridică a dispozițiilor Codului bunelor practici în materie electorală**, elaborat de Comisia de la Veneția, **Curtea Constituțională** a reținut, prin **Decizia nr. 51/2010**, că *„într-adevăr acest act nu are un caracter obligatoriu, însă recomandările sale constituie coordonate ale unui scrutin democratic, în raport cu care statele - care se caracterizează ca aparținând acestui tip de regim - își pot manifesta opțiunea liberă în materie electorală. cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în general, și a dreptului de a fi ales și de a alege, în special”*.

5. Menționăm că, în vederea stabilirii numărului de mandate care revin fiecărei circumscriptii electorale potrivit normei de reprezentare, **„numărul locuitorilor care se iau în calcul este conform populației după domiciliu raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen”** potrivit alin. (4) al art. 5 din actul normativ de bază.

Pe de altă parte, potrivit precizărilor terminologice ale Institutului Național de Statistică¹, populația după domiciliu se referă la numărul persoanelor cu cetățenie română și **domiciliul pe teritoriul României, delimitat după criterii administrativ-teritoriale**. Prin urmare, pe baza raportărilor Institutului Național de Statistică se poate determina doar numărul mandatelor senatorilor și deputaților pentru fiecare circumscripție electorală din țară, nu și pentru circumscripția electorală nr. 43 pentru cetățenii români cu domiciliul în afara țării.

Față de cele de mai sus, fără a pune în discuție exactitatea datelor furnizate de Ministerul Afacerilor Interne referitoare la numărul cetățenilor români cu domiciliul în afara țării, așa cum sunt acestea menționate în Expunerea de motive, apreciem că, **în lipsa unor dispoziții în cuprinsul legii**, potrivit cărora numărul mandatelor pentru circumscripția electorală nr. 43 trebuie calculat în baza unor date referitoare la numărul de cetățeni români cu domiciliul în afara țării, furnizate de o anumită instituție, modificarea anexei actului normativ de bază în sensul propus este una arbitrară și, prin urmare, susceptibilă de încălcarea dispozițiilor **art. 1 alin. (3) din Constituție**, referitoare la statul de drept.

PREȘEDINTE

Florin BORDACHE

București
Nr. 93/23.01.2024

¹http://www.insse.ro/cms/files/statistici/comunicate/com_anuale/populatie/precizari_metodologice_1ian2018.pdf

L. nr. 208/2015

M. Of. nr. 553/24 iul. 2015

Lege privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

¹ promulgată prin D. nr. 660/2015 M. Of. nr. 553/24 iul. 2015

Decret pentru promulgarea Legii privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

² modificări prin L. nr. 288/2015 M. Of. nr. 866/19 nov. 2015
Lege privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

*modifică art. 33 alin. (4) și (5), art. 49 alin. (3), art. 60 alin. (1), art. 84 alin. (4) lit. a), art. 96 alin. (1) lit. a) b), f) și g);
introduce alin. (1_1) și (1_2), alin. (2_1) la art. 95*

³ rectificare

M. Of. nr. 553/22 iul. 2016

rectifică anexa nr. 2

RECTIFICARE

⁴ modificări prin O.U.G. nr. 47/2016 M. Of. nr. 685/5 sep. 2016
Ordonanță de urgență privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și pentru modificarea Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

modifică art. 42 alin. (2)

aprobată cu modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018

⁵ modificări prin L. nr. 153/2017 M. Of. nr. 492/28 iun. 2017
Lege-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice

abrogă art. 101 alin. (10)

⁶ modificări prin L. nr. 51/2018 M. Of. nr. 205/7 mar. 2018
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 47/2016 privind unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților din anul 2016 și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente și a Legii nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

*modifică art. 42 alin. (2), art. 93 alin. (2) lit. a), art. 93 alin. (2) lit. b) și art. 95 alin. (2) lit. a);
introduce lit. a3) la art. 93 alin. (2), lit. b3) la art. 93 alin. (2), lit. a3) la art. 95 alin. (2), lit. b3) la art. 95 alin. (2), liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. a) și liniuța a patra la art. 96 alin. (1) lit. b)*

7 completat prin	O.U.G. nr. 29/2019 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală, precum și pentru unele măsuri pentru organizarea alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European și a referendumului național din 26 mai 2019	M. Of. nr. 358/8 mai 2019	introduce art. 22_1
8 modificări prin	L. nr. 148/2019 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală	M. Of. nr. 617/25 iul. 2019	modifică art. 16 alin. (6), (8) și (9), art. 23, art. 42 alin. (2), art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (5), art. 103 alin. (1) lit. r), art. 120; introduce art. 9_1, art. 102_1 și art. 102_2, alin. (5) -(11) la art. 110 <i>Dispune republicarea cu renumerotare</i>
9 modificări prin	O.U.G. nr. 64/2019 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019	M. Of. nr. 746/12 sep. 2019	modifică art. 23 alin. (5) și (7) și art. 110 alin. (9)
10 modificări prin	O.U.G. nr. 26/2020 Ordonanță de urgență privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate	M. Of. nr. 118/14 feb. 2020	modifică art. 5 alin. (7), art. 6 alin. (1), art. 7, art. 10, art. 11 alin. (1), art. 12 alin. (1) lit. c), i) și j), art. 13 alin. (1), (6) și (9), art. 15 alin. (1), (2) și (3), art. 16, art. 17, art. 18 lit. d) și j), art. 42 alin. (5), art. 49 alin. (3), art. 51, art. 54 alin. (1)-(3), art. 58 alin. (1), art. 59 alin. (1) și (2), art. 83, art. 84, art. 88, art. 93 alin. (2), art. 95 alin. (2), art. 98 lit. h), art. 99 alin. (1) și (2), art. 103 lit. q)-u), art. 109, art. 110 alin. (5), (8), și (9) și anexa nr. 1; introduce alin. (1_1) la art. 6, art. 6_1, art. 7_1, art. 7_2, alin. (1_1) la art. 8, alin. (11) la art. 11, art. 18_1, lit. f) la art. 24, alin. (12_1) la art. 52, alin. (8) la art. 54, art. 54_1, art. 54_2, alin. (1_1) la art. 58, alin. (2_1) la art. 59, alin. (1_1) la art. 62, alin. (3_1) la art. 63, art. 82_1, alin. (10_1) la art. 85, art. 92_1, art. 103_1; abrogă art. 42 alin. (6), art. 96 alin. (1) lit. a), art. 98 lit. t), art. 102_1 alin. (4) și art. 105-107
<i>ieșit din vigoare</i>			
11 modificări prin	D.C.C. nr. 150/2020 Decizia nr. 150 din 12 martie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2020 privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate	M. Of. nr. 215/17 mar. 2020	suspendă pentru 45 de zile dispozițiile O.U.G. nr. 26/2020 (termenul se împlinește la data de 30 aprilie 2020), după care operează prevederile art. 147 din Constituție

- 12 modificări prin** L. nr. 91/2020 M. Of. nr. 551/25 iun. 2020
 Lege privind modificarea Legii nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, precum și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
*modifică art. 11 alin. (2) - (7), art. 13 alin. (1), (5) și (7), art. 15 alin. (1), art. 61 alin. (2), art. 68 alin. (1) - (3);
 abrogă art. 118 alin. (2)*
- 13 admisă excepție de neconst. prin** D.C.C. nr. 418/2020 M. Of. nr. 612/13 iul. 2020
 Decizia nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. e), ale art. 4 alin. (2) și ale art. 27 alin. (2) lit. c) teza finală din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, precum și ale art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
sintagma „care au grup parlamentar propriu în cel puțin una din Camerele Parlamentului” din cuprinsul art. 118 alin. (2)
- 14 modificări prin** L. nr. 202/2020 M. Of. nr. 849/16 sep. 2020
 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală
*modifică art. 6 alin. (1), art. 11 alin. (3) și (4), art. 13 alin. (1), (5), (7) și (9), art. 15 alin. (1) și (5), art. 17, art. 49 alin. (3), art. 51 alin. (3) lit. a) și alin. (5) și (6), art. 53 alin. (2), art. 54 alin. (1) - (3) și (5), art. 61 alin. (2) lit. a), art. 63 alin. (1) și (3), art. 68 alin. (3), art. 88, art. 102 alin. (1), art. 103 alin. (1) lit. b) - e) și q) - u), art. 113, modifică și înlocuiește anexa nr. 2;
 introduce alin. (1_1) la art. 6, alin. (1_1) la art. 15, art. 56_1, art. 82_1, art. 92_1, alin. (11_1) la art. 101, alin. (1_1) - (1_3) și alin. (10) - (16) la art. 102, art. 103_1, alin. (1_1) la art. 109, art. 109_1, art. 118_1;
 abrogă art. 42 alin. (6), art. 102_1 alin. (4)*
- Dispune republicarea cu renumerotare**
- 15 modificări prin** L. nr. 156/2022 M. Of. nr. 515/25 mai 2022
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2021 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ și pentru modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
*modifică art. 102 alin. (8) și (10);
 abrogă art. 102 alin. (3) și (11) - (15)*
- 16 modificări prin** L. nr. 295/2022 M. Of. nr. 1072/7 nov. 2022
 Lege pentru modificarea art. 52 alin. (14) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente
modifică art. 52 alin. (14)